

BELÜGYMINISZTERIUM

Emlékeztető

Tárgy: „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia Értékelő Bizottsági ülés

Időpont: 2024. december 6. 11.00 óra

Helyszín: 1011 Budapest, Fő utca 44-50. VII. emelet (tárgyaló)

Tóth Judit Nikoletta osztályvezető asszony köszöntötte és tájékoztatta a résztvevőket, hogy az ülésről hangfelvétel és emlékeztető készül, valamint kérte a tagokat a jelenléti ív aláírására.

1. napirendi pont

Sztojka Attila társadalmi esélyekért és roma kapcsolatokért felelős államtitkár úr - a bizottság elnöke - köszöntötte a tagokat. Felvezető beszédében elmondta, hogy jól ismeri a Bizottság munkáját, hiszen már 2011-ben ellátta a „Legyen jobb a gyermekeknek!” bizottsági ülés titkársági feladatait, valamint akkor került előkészítésre a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia is, melynek célja, a gyermekszegénység területén egy egységes, az élet minden területére kiterjedő stratégiai dokumentum létrehozása volt. Már akkor is fontos volt az addigi szociálpolitikai intézkedések mellett olyan intézkedések bevezetése, amelyek elősegítik a mihamarabbi munkaerő-piaci részvételt, mivel az országos munkanélküliségi átlagot jóval meghaladó mutatóval rendelkeztek a hátrányos helyzetű térségek.

Ehhez képest 2024-ben már munkaerőhiánnyal küzdő ország vagyunk, ennek oka, hogy a munkaerő piaci intézkedések meghozták a várt eredményeket, tárgyévben 1 000 000 fővel többen dolgoznak a munkaerő piacon, melyben nincsenek benne a közfoglalkoztatási mutatók.

Az esélyteremtési szakterületre fókuszálva célja, hogy települési szinten is érezhetőek legyenek a társadalmi és gazdasági változások, továbbá kiemelte a karitatív, egyházi és civil szervezetek részvételének fontosságát. Hangsúlyozta a Felzárkózó Települések Program (a továbbiakban: FeTe program), fontosságát is a tervek szerint 2025. év első félévben már 300 településen lesz jelen a FeTe Program, amelyben szintén fókuszálnak a hátrányos helyzetű gyermekekre is, ugyanis fontos a helyi szintű, különböző életszakaszokhoz igazodó szakpolitikai intézkedések és intézmények megjelenése, egymásra épülése.

Ennek eléréséhez többfókuszú megközelítésre van szükség, mely a Bizottság munkáját is meg kell határozza. Az elmúlt időszak elsősorban a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 végrehajtására fókuszált. A jövőben nem csak stratégiai szinten, hanem időközönként egy-egy intézkedést mélyebben megismerve, kielemezve szükséges a Bizottságnak részt vállalni a munkában. A Bizottság az a színtér, ahol a kormányzati szereplők, civilek és a tudományos terület képviselői közösen ülnek le, így biztosítva a széleskörű, hatékony együttműködés lehetőségét.

A Társadalmi Esélyekért és Roma Kapcsolatokért Felelős Államtitkárság újjáalakulásával a fő cél és szándék, hogy a munkaerőhiány adta helyzetre a szakpolitika megfelelően tudjon reagálni. Ha munka van, minden van. Amennyiben munka van, a családi biztonság megerősíthető, mely magával hozza a gyermekek jobb életkörülményeit is.

Az Államtitkárság célja, hogy az élethelyzetekben változásokat hozzon a meglévő intézkedések szélesítésével és arra építve, figyelemmel a gazdasági és társadalmi változásokra. Az esélyteremtés nem csak cél, hanem kötelesség is.

Egyik jelenlegi feladat a Biztos Kezdet Gyerekházak feladatköreinek megvizsgálása és szakmai tartalmára nézve újra értelmezése a terepen zajló folyamatok tükrében. Cél, hogy a továbbiakban a társadalmi igény alapján plusz szolgáltatásokat lásson el. Az Útravaló Ösztöndíjprogram rendszernél is változás várható, összecszerúságában és szakmai tartalmában egyaránt. A Roma Szakkollégiumok esetében a társadalmi beágyazottság megerősítése a terv. A Roma Ifjúsági Kerekasztal létrehozásának célja, hogy a roma szakkollégiumok aktív és végzett hallgatói ne csak résztvevői, hanem alkotói is legyenek a szakpolitikának. Jövőben a tevékenységük becsatornázásra kerül a Bizottság munkájába is. Államtitkár úr megköszönte Lantos Szilárd FeTe Program modellprogram-vezető, társelnök eddigi munkáját.

Lantos Szilárd társelnök úr elmondta, hogy a járvány időszaka megnehezítette a Bizottság munkáját. Támogatja, hogy az érdemi témákat végigbeszélve, akár többször is találkozzanak ebben a körben. A FeTe Program kapcsán nagyon fontos, hogy a delegáltak is lássák a tényleges problémákat, a program előrehaladtát, valamint annak tapasztalatait. Ezt felajánlva bármikor szívesen beszámol róla.

Sztojka Attila államtitkár úr kéri, hogy amennyiben a delegáltak a bizottsági hatáskörbe tartozó, a gyerekeket érintő javaslatokat készítének, azt osszák meg a Bizottsággal.

Államtitkár úr megállapította a Bizottság határozat képességét. *(Az aláírt jelenléti ív az emlékeztető 1. sz. melléklete.)*

Szavazásra bocsátotta a napirendi pontokat és az Ügyrend tervezetet.

- A napirendi pontokhoz észrevétel nem érkezett, az, egyhangúan elfogadásra került egy kiegészítéssel: Dr. Lénárd Krisztina főosztályvezető asszony helyett - egyéb elfoglaltsága miatt - Veres Gábor a Nemzetközi Programok Osztályának osztályvezetője tart bemutató előadást a Svájci program előrehaladásáról. *(A módosított napirend az emlékeztető 2. sz. melléklete.)*
- Az Ügyrend tervezethez javaslat nem érkezett, egyhangúan elfogadásra került. *(A végleges Ügyrend az emlékeztető 3. sz. melléklete.)*
- A civil tagok önmaguk közül titkos szavazással társelnököt választottak, a szavazatok többségét a Magyar Máltai Szeretetszolgálat delegáltja, Lantos Szilárd kapta.

2. napirendi pont

Dr. Kovács Edit társadalmi esélyekért felelős helyettes államtitkár asszony tájékoztatta a tagokat, hogy a Bizottság létrehozásáról szóló kormányhatározat a szervezeti változásokra tekintettel módosítás alatt van, valamint új tagok részvétele is várható, illetve, hogy a következő ülés tavasszal kerül megszervezésre. Ezt követően megtartotta előadását a társadalmi esélyteremtési szakterület gyermekeket, fiatalokat célzó intézkedései témában. *(Az előadás anyagát a 4. sz. melléklet tartalmazza.)*

Nagy-Vargha Zsófia fiatalokért felelős helyettes államtitkár asszony beszámolt a gyermekeket érintő intézkedésekről. Az elmúlt években a családügyi szakterülethez tartozott az ifjúságügy, most a felsőoktatásért és felnőttképzésért felelős helyettes államtitkárság szervezeti keretei között működik.

Az ifjúság politikán kívül ide tartozik még a tehetségondozás és az önkénteskedés is, amennyiben ezen témákban kapcsolódási pontot találnak a bizottsági tagok, úgy forduljanak bizalommal helyettes államtitkár asszonyhoz.

A fiatalok munkaerő-világába való bekapcsolódását több program is segíti. Az Ifjúsági Garancia Program, amely célja a munka világába való belépés megkönnyítése, a nyári munkaprogram, a 25 év alatti fiatalok SZJA mentessége, valamint a munkáshitel bevezetése. Az elmúlt két évben nagy hangsúlyt fektettek a fiatalok mentális egészségére, mivel a covid világjárvány óta ez probléma, főként a hátrányos helyzetű településeken. Erre válaszul elindult a lelki egészséget támogató roadshow. A függőség témaköre is fókuszba került, az improvizációs színház segítségével próbálnak segítséget nyújtani a fiataloknak. A Gyermek és Ifjúsági Alapprogram pedig jövőre kibővítésre kerül szintén a mentális egészség témakörével. A nagy mintás ifjúság kutatás részeredményei a jövő évben már elérhetőek lesznek.

A soros elnökség kapcsán az ifjúságpolitika nagy szerepet kapott, kifejezetten a vidéki fiatalok esélyteremtésére koncentráltak, a témában két tanácsi dokumentum is született. Az Egyetemi közösségi terek létrehozásával a vidéken lakó fiatalok elérése a cél. A 72 óra kompromisszum nélkül ifjúsági önkéntes akció, a Nemzeti Tehetség Program, az Ady Endre Ösztöndíj, a Tanítsunk Magyarorszáért Program, valamint a Snétberger Zenei Program is folyamatosan működik.

3. napirendi pont

Veres Gábor a Nemzetközi Programok Osztályának osztályvezetője megtartotta előadását a Svájci-Magyar Együttműködési Program II. időszakáról. *(Az előadás anyagát az 5. sz. melléklet tartalmazza.)*

Internetes kapcsolódási pontok: <http://svajcialap.hu>
<https://www.facebook.com/SwissContributionHungary>

4. napirendi pont

Rézműves Judit Európai Uniós Szakpolitikai Osztály osztályvezetője megtartotta előadását a Gyermekgarancia program aktualitásai kapcsán.

Az előadáshoz kapcsolódó, nyilvánosan elérhető Internetes kapcsolódási pontok:

- Tanácsi Ajánlás:
 - o magyarul: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021H1004;>
 - angolul: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021H1004>
 - o jogtár (magyarul): <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a21a1004.cou;>
- Nemzeti Cselekvési Terv és az első kétéves beszámoló (magyarul és angolul):
 - o https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/policies-and-activities/social-protection-social-inclusion/addressing-poverty-and-supporting-social-inclusion/investing-children/european-child-guarantee_en *(A honlapon Magyarország alatt szerepel az összes dokumentum pdf letölthető formában; a nemzeti cselekvési terv két dokumentumból áll: a kormányhatározatból és a narratív leíró részből.)*

Dr. Kovás Edit helyettes államtitkár asszony megköszönte az előadásokat, majd tájékoztatta a Bizottságot, hogy a Stratégia félidei felülvizsgálatára 2025. évben fog sor kerülni, így a Nemzeti Roma Platform 2025. május 1-től induló eseménysorozatát is erre fogják felfűzni, különös tekintettel a gyerekekre és fiatalokra. Ennek kapcsán helyettes államtitkár asszony várja a szakterületek és a bizottsági tagok aktív közreműködését.

Rézműves Judit osztályvezető asszony jelezte, hogy a tárcákkal és a háttérintézményekkel kiváló az együttműködés. A Gyerekgarancia Nemzeti Cselekvési Terv indikátor rendszere az MNTFS indikátorrendszerén alapul, így a két cselekvési terv felülvizsgálatát szükségszerűen össze kell kapcsolni.

Hozzászólások:

Dr. Gyergyák Ferenc (Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége továbbiakban TÖOSZ) **főtitkár úr** kérése, hogy az évenként két ülés úgy szerveződjön, hogy Sztojka Attila államtitkár úr végig részt tudjon rajta venni és a véleményeket személyesen is meg tudja hallgatni, ne csak közvetítők útján.

Másrészről javasolja az ülés hatékonyságának céljából, hogy a szakmai anyagok előzetesen kerüljenek kiküldésre a tagok részére, hogy abból felkészülve hatékony diskurzust tudjanak folytatni.

Örül, hogy a 300 településből 240 településen már működik a FETE program, és nagyon jó volt látni a terepen, hogy elkötelezett emberek hogyan csinálnak a semmiből csodát és építenek közösséget. Javasolta, hogy a Biztos Kezdet Gyerekházak feladatainak felülvizsgálatánál kerüljenek beemelésre olyan programelemek, amelyek a FETE programnál is megjelennek, hiszen a 0-3 éves korosztálynak nem mindegy hogyan, milyen körülmények között szocializálódik.

A kistépüléseken élő hátrányos helyzetű emberek segítése kiemelten fontos. Magyarországon 3 178 település van, amelyből 994 település 500 fő alatti, 706 település 500 - 1000 fő közötti, ez 53%-a a magyar településeknek és ha hozzáadjuk az 1 000-2 000 fő közötti lakosú településeket, akkor összességében a lakosság 73%-a kistépülésen él. Minél kisebb egy település annál nehezebb bármilyen közszolgáltatást megoldani.

Voltak sikertörténetek és kevésbé sikeres kormányzati intézkedések, amelyben a TÖOSZ többször is megszólalt. Az iskolák állami fenntartásba vétele, valamint a védőnői szolgálat települési önkormányzatoktól a vármegyei irányító kórházakhoz történő átszervezése elkapkodott, nem megfelelően előkészített és a helyi sajátosságokra figyelemmel átgondolt intézkedések voltak. A kistépüléseken a gyerekek és a szülők helyzetével összefügg a lakhatás, a helyben lévő szolgáltatások, a közlekedés és a jövedelem. Nagy probléma, hogy a kistépülésekről egyre inkább mennek el szolgáltatások, az önkormányzatok anyagi helyzet egyre rosszabb. A Magyar Falu Programban a TÖOSZ által javasoltak részben megvalósultak, de a tartós változást előidéző programjavaslatok azonban nem. A helyben lévő szolgáltatások, a közlekedés és a jövedelem mellett fontos elem a közösségépítés is. A változáshoz meg kell erősíteni a fent nevezett négy pillért.

Üdvözlö a Svájci programot, ehhez hozzátette, hogy meg kellene tanítani a hétköznapi ügyintézéseket is a gyerekeknek. A digitális analfabetizmus nem csak az idősek egy részénél áll fenn, a 18 év alatti korosztály nem részesül olyan ismeretek oktatásban, amely a napi ügyintézéshez szükséges.

Lantos Szilárd társelnök támogatja a Biztos Kezdet Gyerekházak szakmai feladatainak újragondolását és egyetértett a közösségi terek fontosságával is. Biztatja a tagokat, hogy kérjenek érdemi információkat egymástól a hatékonyabb munkavégzés érdekében.

Dr. Kovács Edit helyettes államtitkár asszony megköszönte a részvételt és lezárta az ülést.

Budapest, 2024. december 9.

Melléletek: 1. sz. melléklet: Jelenléti ív
2. sz. melléklet: Módosított Napirend
3. sz. melléklet: Elfogadott Ügyrend
4. sz. melléklet: Társadalmi esélyteremtési szakterület gyermekeket, fiatalokat célzó intézkedései - előadás
5. sz. melléklet: Svájci-Magyar Együttműködési Program II. időszaka - előadás

ZÁRADÉK

A dokumentum elektronikus aláírással hitelesített